

LUONNONSUOJELULAIN 49 §:N 3 MOMENTIN MUKAINEN POIKKEUSLUPA KOSKIEN RAUHOITETTUIJEN LINTUJEN HÄIRINTÄÄ

HAKIJA

Luonnontieteellinen keskusmuseo
Johtaja Leif Schulman ja intendentti Jari Valkama
PL 17, 00014 Helsingin yliopisto

ASIA

Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo hakee lupaa pyydystä luonnonsuojelulain 39 §:n 1 kohdan kiellostä poiketen rauhoitettuja lintuja rengastusta ja kontrollointia varten koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta vuoden 2022 loppuun.

HAKEMUS

Helsingin yliopiston Luonnontieteellinen keskusmuseo anoo lupaa sen palveluksessa oleville tai sitä avustaville henkilöille liitteenä 1 olevan henkilöluettelon mukaisesti pyydystä luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin kiellostä poiketen rauhoitettuja lintuja rengastusta ja kontrollointia varten tutkimustarkoituksessa. Rengastuksen avulla saatavia tietoja käytetään mm. lintujen muuttoreittien, talvehtimisalueiden, levittäytymisen, elossasäilyvyyden ja pesimismenestyksen tutkimiseen.

Liitteessä 1 on mainittu henkilöille haetut lupatyypit. Rengastuslupaa haetaan kolmelle (3) rengastuslupansa uusivalle entiselle rengastajalle ja kymmeneen (10) rengastajan lupaan haetaan laajennuksia. Henkilöt on koulutettu kokeneen rengastajan johdolla lintujen turvalliseen pyydystämiseen, käsittelyyn ja rengastamiseen. Lisäksi lajintuntemustaito on osoitettu joko museon järjestämässä tentissä tai kokeneen rengastajan valvonnassa. Hakemukseen on liitetty tietoa (toimitettu Varsinais-Suomen ELY-keskukselle 4.12.2017 lähetetyn hakemuksen yhteydessä) rengastuslupien tyypeistä (Liite 2), lintujen pyydystysmenetelmistä (Liite 3) ja rengastuksessa kullekin lajille sallituista renkaista, merkeistä ja niiden koosta (Liite 4). Lupaa haetaan koko maahan Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta vuoden 2022 loppuun saakka. Lintujen pyydystys ja merkintä on tarve aloittaa heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Lintujen merkintä tapahtuu museon laatimien ohjeiden mukaisesti (Rengastajan käsikirja, versio 2017, Liite 5) käyttäen museon jakamia tai hyväksymiä merkkejä. Luonnontieteellisen keskusmuseon Rengastustoimisto on tehnyt rengastajien kanssa sopimuksen, jossa rengastaja sitoutuu noudattamaan Rengastustoimiston antamia ohjeita (liitteet 2–5) ja lupakauden 1.1.2018–31.12.2022 aikana annettavia rengastuksen valtakunnalliseen koordinointiin liittyviä määräyksiä. Merkintään oikeutetuille henkilöille museo antaa rengastuskortin ja metallirenkaat merkintää varten. Pyydystetyt linnut päästetään vapaiksi välittömästi merkinnän jälkeen.

**MÄÄRÄYKSET JOITA
HAKEMUS KOSKEE**

Hakemus koskee luonnonsuojelulain (1096/1996) 38 §:n mukaisesti rauhoitettuja ja Euroopan unionin lintudirektiivin (2009/147/EY) artiklassa 1 tarkoitettuja lintulajeja. Luonnonsuojelulain 39 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin pyydystäminen, tappaminen, haltuunotto, tahallinen vahingoittaminen ja häiritseminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista lintudirektiivin artiklassa 9 mainituilla perusteilla. Em. artiklan mukaan kielloista voidaan poiketa, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, muun muassa tutkimus- ja opetustarkoituksessa.

**VARSINAIS-SUOMEN
ELY-KESKUKSEN
PÄÄTÖS**

Varsinais-Suomen ELY-keskus antaa Luonnontieteellisen keskusmuseon Rengastustoimiston hakemuksen mukaisesti luvan pyydystää luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin kiellosta poiketen luonnonsuojelulaille rauhoitettuja ja lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettuja lintulajien yksilöitä merkitsemistä ja kontrollointia varten seuraavin tarkennuksin ja ehdoin:

1. Lupa on voimassa 31.12.2022 asti koko maassa, lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa
2. Lupa koskee vain liitteessä 1 mainittuja henkilöitä.
3. Tällä luvalla rengastaja saa pyydystää merkitsemistä ja kontrollointia (jäljempänä rengastamista) varten vain niiden lintulajien yksilöitä, jotka hänen kohdallaan on hakemuksessa mainittu. Oman rengastusluvan mukaisen verkko-, katiska- ja loukkupyynnin tahattomana sivusaaliina tulleet lintuyksilöt saa rengastaa lajista riippumatta.
4. Rengastaminen on sallittua vain Luonnontieteellisen keskusmuseon Rengastustoimiston hyväksymillä tai jakamilla renkailla ja merkeillä.
5. Rengastustoimintaa harjoitettaessa rengastuskortti on pidettävä mukana ja näytettävä vaadittaessa
6. Mikäli rengastustoimintaa aiotaan tehdä perustetulla luonnonsuojelualueella, tulee tarvittaessa hakea erikseen lupaa alueen rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen (esim. selkärankaisten eläinten häirintä - ja/tai pyydystyskielto tai liikkumisrajoitukset). Lupatarve tulee tiedustella ennen toimenpiteisiin ryhtymistä toimivaltaiselta viranomaiselta, jolta myös poikkeuslupa tarvittaessa haetaan. Valtion maiden luonnonsuojelualueiden osalta toimivaltainen viranomainen on Metsähallitus ja yksityismaiden luonnonsuojelualueiden osalta alueellinen ELY-keskus.
7. Rengastusluvan haltijalla on oikeus käyttää rengastuksessa koulutustarkoituksessa avustajaa, joka harjoittelee rengastusta rengastusluvan haltijan suorassa ohjauksessa kokemuksen ja taidon karttumiseksi. Rengastusluvan haltija vastaa, että myös avustaja noudattaa lupaehtoja.
8. Pyyntissä on kiinnitettävä erityistä huomiota pyynnin kullekin lajille sopivaan ajankohtaan, sääolosuhteisiin sekä pyyntimenetelmän sopivuuteen ja turvallisuuteen lajille. Mikäli pyynti aiheuttaa pesien hylkäämistä, lintujen vahingoittumista tai kuolemia, on pyynti välittömästi keskeytettävä. Mahdolliset lintukuolemat on raportoitava vuosittain (ks. ehto 17).

9. Rengastettaessa kullekin lintuyksilölle kiinnitetään aina yksi Luonnontieteellisen keskusmuseon Rengastustoimiston jakama alumiini- tai teräsrenkas.
10. Lupa oikeuttaa lupaehtojen 4. ja 9. mukaisen renkaan lisäksi lintujen rengastukseen joko tunnuksellisilla tai tunnuksittomilla muovisilla tai metallisilla värirenkailla, joiden sisämitta on sama kuin lajille suositelluissa metallirenkaissa (Liite 4).
11. Lupa oikeuttaa rengastuksessa lintuja käsiteltäessä Luonnontieteellisen keskusmuseon Rengastustoimiston ohjeiden (liite 5) mukaisiin mittauksiin ja punnituksiin. Lisäksi lupa oikeuttaa em. käsittelyssä irronneiden höyhenten, sekä rengastettaessa tavattujen kuolleiden lintuyksilöiden tai niiden osien väliaikaiseen (maksimissaan 3 kuukauden) hallussapitoon ja toimittamiseen tutkimuksiin ja tutkimuslaitoksiin, joilla on niille hallussapitolupa. Höyhenten irrotus, verinäytteiden tai muiden linnusta otettavien näytteiden, sekä kuoriutumattomien munien keruu ei ole tällä luvalla sallittua, vaan vaatii erillisen luonnonsuojelulain mukaisen poikkeamisluvan.
12. Myös lintuihin kiinnitettävien lähettimien, paikantimien ja mikrosirujen laittoon on haettava erikseen lupaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta lajin rauhoitusmääräyksistä poikkeamisesta.
13. Rengastuksen jälkeen linnut on välittömästi vapautettava.
14. Uhanalaisimpien lajien kohdalla koordinoimaton pyynti voi aiheuttaa riskin lintujen hyvinvoinnille. Siksi jäljempänä mainittujen lajien rengastaminen, muutoin kuin lintuasemilla tai muun luvallisen pyynnin tahattomana sivusaaliina, edellyttää yhteydenottoa Luonnontieteellisen museon Rengastustoimistoon tai lajin valtakunnallista seurantaa koordinoivaan tahoon, jotta varmistetaan rengastus tehtäväksi vain yhdellä (pyydystys-)tapahtumalla. Tätä lupaehto sovelletaan seuraaviin lajeihin: kiljuhanhi, merikotka, maakotka, kiljukotka, haarahaukka, arosuohaukka, niittysuohaukka, muuttohaukka, tunturihaukka, kalasääski, etelänsuosirri, lapinsirri (Pohjois-Pohjanmaalla), mustapyrstökuiri (Pohjois-Pohjanmaalla), rantakurvi, pikkutiira, mustatiira, turturikyyhky, tunturipöllö, kuningaskalastaja, valkoselkätikka, tunturikiuru, kultasirkku ja heinäkurppa sekä Suomelle uusiin pesimälajeihin.
15. Varsinais-Suomen ELY-keskuksella, sekä muilla ELY-keskuksilla omilla toimialueillaan, on oikeus tehdä tarvittavia tarkastuksia luvan käyttöön liittyen.
16. Varsinais-Suomen ELY-keskus voi perua osin tai kokonaan luvan sellaiselta rengastajalta, joka rikkoo tämän luvan ehtoja.
17. Luonnontieteellisen keskusmuseon tulee toimittaa raportti luvan käytöstä kunkin vuoden osalta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä Varsinais-Suomen ELY-keskukselle ja ympäristöministeriölle. Yhteenvedossa tulee esittää pyydystettyjen lintujen määrä lajeittain. Myös rengastustappiot tulee raportoida lajeittain, sekä antaa arvio kuolemaan johtaneesta syystä.

PERUSTELUT

Hakemus täyttää lintudirektiivin artiklan 9 ehdot ja näin ollen on mahdollista poiketa luonnonsuojelulain ja lintudirektiivin määräyksistä tutkimustarkoituksessa. Luvan myöntäminen edellyttää lisäksi, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole ja että lajien suojelutaso säilyy suotuisana.

Rengastuksen avulla saatu tieto edistää yleistä luonnontuntemusta, tieteellistä tutkimusta ja lintujen suojelua. Saatavia tietoja käytetään mm. lintujen muuttoreittien, talvehtimisalueiden, levittäytymisen, elossa säilyvyyden ja pesimismenestyksen tutkimiseen. Rengastuksella voidaan kerätä tietoa lintudirektiivin artiklan 10 mukaisesti lintulajikantojen tutkimukseen ja direktiivin liitteessä V mainittuun luetteloon muuttavien lajien kannoista. Jäsenvaltioiden on edistettävä em. tutkimustyötä ja suojelua, eikä käytettävissä ole muuta tyydyttävää ratkaisua, jolla vastaava tieto saataisiin tutkimus- ja seurantakäyttöön.

Luvanmukainen lintujen pyydystäminen rengastamista tai kontrollointia varten ei aiheuta haittaa lajien suotuisan suojelutason säilymiselle. Merkintään oikeutetut henkilöt ovat osoittaneet pätevyytensä suorittamalla lajintuntemustentin ja/tai heidät on koulutettu kokeneen rengastajan valvonnassa mm. lintujen turvalliseen pyydystämiseen ja käsittelyyn. Kaikki hakemuksen mukaiset lintujen pyydystysmenetelmät ovat Euroopan rengastustoiminnassa yleisesti käytettyjä ja Euroopan rengastuskeskusten unionin (EURING) hyväksymiä, eivätkä ammattitaitoisen rengastajan käyttäminä vahingoita lintuja.

PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 122 §:n 3 momentin nojalla päättänyt, että tämä päätös on voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. (Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (2019/808) 122 §)

Lintujen merkinnällä kerätään kansallisen ja Euroopan yhteisön lainsäädännön edellyttämää pitkäaikaista seurantatietoa linnustosta. Rengastusaineistoon perustuvan tutkimuksen toimintaedellytysten keskeytymätön jatkuvuus on sen vuoksi välttämätöntä. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida yleisen edun vuoksi lykätä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) 1 §, 5 §, 37 §, 38 §, 39 §, 49 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY), artiklat 1, 5, 6, 9

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (1372/2018) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallinto- keskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020

Valtioneuvoston asetus (387/2020) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen muuttamisesta

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä; päätös on annettu tiedoksi tavallisena sähköisenä tiedoksiantona. Lisätietoja antaa ylitarkastaja Matleena Louhisalmi, sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi.

Ylitarkastaja Leena Lehtomaa

Ylitarkastaja Matleena Louhisalmi

Tämä päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

LIITTEET

Liite 1 Luettelo henkilöistä, joille lupa on myönnetty
Liite 2 Rengastustoimiston suosittelemat rengastuslupatyypit
Liite 3 Lintujen pyyntimenetelmät
Liite 4 Rengaskokoluettelo
Liite 5 Rengastajan käsikirja 2017
Liite 6 Valitusosoitus

PÄÄTÖS

Luonnontieteellinen keskusmuseo
jari.valkama@helsinki.fi
rengastus@luomus.fi

TIEDOKSI

Tavallisena tiedoksiantona sähköpostitse:
Ympäristöministeriö kirjaamo@ym.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo.syke@ymparisto.fi
Metsähallitus kirjaamo@metsa.fi
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi
Etelä-Savon ELY-keskus kirjaamo.etela-savo@ely-keskus.fi
Hämeen ELY-keskus kirjaamo.hame@ely-keskus.fi
Kaakkois-Suomen ELY-keskus kirjaamo.kaakkois-suomi@ely-keskus.fi
Kainuun ELY-keskus kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi
Keski-Suomen ELY-keskus kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi
Lapin ELY-keskus kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi
Pirkanmaan ELY-keskus kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi
Pohjois-Karjalan ELY-keskus kirjaamo.pohjois-karjala@ely-keskus.fi
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi
Pohjois-Savon ELY-keskus kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi
Uudenmaan ELY-keskus kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi
Helsingin poliisilaitos kirjaamo.helsinki@poliisi.fi
Hämeen poliisilaitos kirjaamo.hame@poliisi.fi
Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi
Itä-Uudenmaan poliisilaitos kirjaamo.ita-uusimaa@poliisi.fi

Kaakkois-Suomen poliisilaitos kirjaamo.kaakkois-suomi@poliisi.fi
Lapin poliisilaitos palaute.lappi@poliisi.fi
Lounais-Suomen poliisilaitos kirjaamo.lounais-suomi@poliisi.fi
Länsi-Uudenmaan poliisilaitos kirjaamo.lansi-uusimaa@poliisi.fi
Oulun poliisilaitos kirjaamo.oulu@poliisi.fi
Pohjanmaan poliisilaitos kirjaamo.pohjanmaa@poliisi.fi
Sisä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.sisa-suomi@poliisi.fi
BirdLife Suomi ry toimisto@birdlife.fi
Suomen luonnonsuojeluliitto ry toimisto@sl.fi
Luonnonsuojeluliitto Tapiola info@tapiolary.com

Maksutta

Tämä asiakirja VARELY/4589/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/4589/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Lehtomaa Leena 14.12.2020 11:01

Esittelijä Louhisalmi Matleena 14.12.2020 11:00